

Progresywna Sieć Polska – Niemcy, Berlin, 16-17 czerwca 2016

Rozwijanie stosunków polsko-niemieckich także w trudnych czasach, przewyciężanie obecnych kryzysów UE i formułowanie progresywnej wizji przyszłości Europy – tymi trzema kwestiami zajmowała się Progresywna Sieć Polska – Niemcy na spotkaniu w Berlinie. Ćwierć wieku po zawarciu polsko-niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie oraz niecały rok po wyborach prezydenckich i parlamentarnych w Polsce uczestniczki i uczestnicy spotkania – działający z zaangażowaniem w polityce i społeczeństwie obywatelskim – podsumowali obecną sytuację i przedyskutowali sposoby radzenia sobie z nadchodzącymi wyzwaniami.

Pierwsza sesja, 16 czerwca, skoncentrowała się na rozwoju stosunków polsko-niemieckich po zmianie rządu w Polsce jesienią 2015 roku.

W pierwszym wystąpieniu wprowadzającym **Radosław Ciszewski** z Fundacji im. Kazimierza Pułaskiego zwrócił uwagę na wyzwania dla stosunków dwustronnych, wynikające z priorytetów nowego rządu.

Dodał, że ważniejsze od różnic zdań na poziomie

międzyrządowym są dobre stosunki między społeczeństwami, działające jako czynnik stabilizujący sytuację. Opinię tę poparł także w swoim wystąpieniu **Thomas Kralinski**, pełnomocnik rządu Brandenburgii na szczeblu federalnym. Podkreślił także znaczenie celów długoterminowych dla stosunków polsko-niemieckich. Jednym z takich celów mogłoby być stworzenie – z korzyścią dla wszystkich zaangażowanych krajów – środkowoeuropejskiego regionu wzrostu między Hamburgiem, Krakowem i Bratysławą. Na poziomach lokalnym i regionalnym istnieją już liczne cenne inicjatywy, mogące przyczynić się do realizacji tej wizji. Także **Kai-Olaf Lang** z Fundacji Nauka i Polityka dostrzegł w „polsko-niemieckiej współpracy projektów” realną możliwość rozwijania stosunków dwustronnych, w obliczu licznych różnic na poziomie makro, za które obarczył odpowiedzialnością także stronę niemiecką. Zauważył, że również w Berlinie można zaobserwować skutki uboczne polityki wewnętrznej w polityce zagranicznej, wpływające negatywnie na stosunek do Polski, choćby w kwestiach polityki energetycznej czy integracji. Także obietnica „partnerstwa w przywództwie UE” nie została przez Niemcy zdaniem Langa naprawdę zrealizowana. Wszystko to należałoby uwzględnić przy ocenie rządu PiS.

Tę trzeźwą i realistyczną ocenę stosunków dwustronnych podzielała także większość uczestniczek i uczestników dyskusji. Perspektywy intensywnej współpracy międzyrządowej w niektórych dziedzinach są gorsze niż jeszcze kilka lat temu. Jednak na poziomie społeczeństw obywatelskich, zwłaszcza w regionach przygranicznych, po obu stronach występuje duża gotowość do intensyfikacji współpracy. Równoległe siły progresywne w Polsce, Niemczech i całej Europie muszą wypracowywać przekonujące koncepcje, aby dotrzeć do ludzi w najważniejszych kwestiach sprawiedliwości społecznej i równości szans. Byłaby to najlepsza odpowiedź na nasilające się w obu krajach tendencje nacjonalistyczne i szowinistyczne.

Na drugiej sesji, 17 czerwca, **Sylvia-Yvonne Kaufmann**, posłanka do Parlamentu Europejskiego, zaprezentowała swoje przemyślenia na temat mechanizmu praworządności Unii Europejskiej i skorzystała z okazji do wymiany poglądów z polskimi uczestniczkami i uczestnikami spotkania. W jej trakcie zauważono wyraźnie, że Unia Europejska ma do czynienia z wyzwaniem: z jednej strony spełnienia własnych wymogów i zachowania wartości w zakresie demokracji i podziału władzy, z drugiej zaś uniknięcia wrażenia samowolnego mieszania się w wewnętrzne sprawy Polski. Zdaniem Kaufmann wyzwaniu temu można sprostać tylko wtedy, gdy procedura będzie zorientowana ściśle na kategorie prawne i nie będzie uwzględniać kwestii natury partyjnej i politycznej.

Poszukiwanie przekonujących odpowiedzi w sprawach związanych z dobrą pracą i jakością życia było najważniejszym zagadnieniem, poruszanym podczas następczej dyskusji, toczonej w odniesieniu do opracowania autorstwa **Ingo Schustera**, z Uniwersytetu Viadrina i **Bartosza Machalicy** z Centrum im. Ignacego Daszyńskiego. Przyjąwszy za punkt wyjścia wyniki dyskusji odbytej podczas spotkania Sieci w 2015 roku, autorzy nakreśliли wizję polityki progresywnej, ukie-

runkowanej na konkretną poprawę warunków życia szerokich grup społecznych i tym samym na znalezienie sposobu poradzenia sobie z obecnym kryzysem demokracji parlamentarnej w Europie. Do koncepcji tych odniósł się w swoich komentarzach **Norbert Spinrath**, poseł do Bundestagu, a następnie postulował urzeczywistnienie „Europy socjalnej”. Jego zdaniem w tym celu potrzebne jest forsowanie przez siły progresywne przekształcenia Parlamentu Europejskiego w pełnoprawny parlament oraz pogłębiania unii gospodarczej i walutowej. Według Spinratha najlepszą odpowiedzią na wzrost znaczenia populistycznych partii prawicowych jest polityka, która umożliwi ludziom doświadczenie Europy jako unii wolności, pokoju i sprawiedliwości społecznej.

Następnie premier Brandenburgii, **Dietmar Woidke**, podkreślił w wystąpieniu powitalnym konieczność – także 25 lat po zawarciu przez Polskę i Niemcy Traktatu o dobrym sąsiedztwie – dalszego wzmacniania transgranicznych wymian na poziomie społeczeństw. Decydujące znaczenie miałyby przy tym instytucje takie, jak Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży. Inne platformy – jak Progresywna Sieć, gromadząca młode osoby, działające aktywnie w różnych dziedzinach – także istotnie przyczyniają się do pozytywnego rozwoju stosunków polsko-niemieckich.

Odniesienia do Traktatu o dobrym sąsiedztwie umożliwiły bardzo płynne przejście do przedostatniej sesji spotkania, w której chodziło o podsumowanie 25 lat współpracy. Po wystąpieniach wprowadzających **Dietmara Nietana** – posła do Bundestagu – i **Ryszarda Formuszewicz** z Fundacji Genshagen padło wiele słów samokrytyki także ze strony niemieckiej. Wprawdzie traktat umożliwił w ramach współpracy realizację licznych istotnych projektów, ale pozostało jeszcze wiele do zrobienia. Ważne jest więc, aby w przypadku odmienności zdań nie ferować przedwczesnych wyroków, tylko rzeczowo podchodzić do różnic poglądów i poszukiwać wspólnych rozwiązań. Przykładowo w kwestii Polonii należy uwzględniać przede wszystkim potrzeby i życzenia bezpośrednio zainteresowanych, a nie interes partyjny czy polityczny.

Na zakończenie uczestniczki i uczestnicy sformułowali wspólną deklarację końcową i ustalili tematykę następnego spotkania, przewidzianego na wiosnę 2017 roku. Meritum będą wtedy stanowić trzy bloki tematyczne: wolność, całościowe postrzeganie bezpieczeństwa i spójność społeczna. Jak progresywistki i progresywiści rozumieją wolność i jak doprowadzić do sukcesu progresywnej polityki na rzecz wolności w Europie? Jak ukierunkować globalizację, aby zapewnić ludziom poczucie większego bezpieczeństwa – nie tylko fizycznego, lecz także socjalnego i gospodarczego? Jak w ramach progresywnej polityki zorganizować spójność w społeczeństwach i w Europie? To podstawowe kwestie na najbliższe spotkanie. Dyskusja na ich temat ma jednak nie być abstrakcyjna, tylko bazować na konkretnych przesłankach politycznych i odbywać się z udziałem zawodowych polityków i polityczek oraz osób sprawujących funkcje pochodzące z wyboru.

